

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied Overberg, Maarn, Maarsbergen en Amerongen (OMMA)

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

1 juni 2016 / projectnummer: 2622

1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER)

De gemeente Utrechtse Heuvelrug wil verschillende verouderde bestemmingsplannen actualiseren en onderbrengen onder de noemer Bestemmingsplan buitengebied Overberg, Maarn, Maarsbergen en Amerongen (OMMA). In een MER is in beeld gebracht wat de milieugevolgen zijn van de ontwikkelruimte voor agrarische activiteiten die het voorliggende plan biedt, onder andere de gevolgen van de stikstofemissies op nabijgelegen (beschermd) natuurgebieden. Naar aanleiding van ingebrachte zienswijzen en het MER heeft de gemeente besloten de planregels aan te passen. De effecten van deze wijzigingen voor de stikstofemissies en -deposities zijn in beeld gebracht in een Aanvulling op het MER, d.d. 23 maart 2016. Op basis van de bevindingen in de Aanvulling op het MER zijn de regels in het definitief vast te stellen bestemmingsplan opnieuw aangepast.

De Commissie signaleert dat daarmee m.e.r. in principe goed is ingezet als proces-instrument. Voor de meeste milieuaspecten acht zij de effecten ook voldoende beschreven in het MER. Nog onvoldoende zicht bestaat op de effecten van stikstofdepositie samenhangend met de maximale ontwikkelmogelijkheden die het nu vast te stellen bestemmingsplan biedt. Onvoldoende is in (de Aanvulling op) het MER en Passende beoordeling aangetoond dat met de huidige gehanteerde gebiedssaldering de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden niet worden aangetast.¹

De Commissie adviseert, alvorens een besluit te nemen, genoemde effecten in beeld te brengen zodat het milieubelang volwaardig kan worden meegewogen in de besluitvorming over het bestemmingsplan. In hoofdstuk 2 van dit advies licht de Commissie haar oordeel toe.

2. Toelichting op het oordeel

De Commissie constateert dat met de regels opgenomen in het vast te stellen bestemmingsplan bouwvlakken van veehouderijen kunnen groeien tot maximaal 1 hectare, m.u.v. intensieve veehouderijen in extensiveringsgebieden en in een milieuzone langs de Lekdijk. Daarbij worden niet tegelijkertijd beperkingen gesteld aan de ammoniakemissie. Op basis van dit uitgangspunt zijn in de Aanvulling op het MER met de Aerius-calculator stikstofdepositieberekeningen uitgevoerd voor de referentiesituatie (huidige feitelijke situatie) en het bestemmingsplanalternatief (scenario B).² De Commissie acht de berekeningen onvoldoende navolgbaar en plaatst de volgende kanttekeningen:

¹ De gemeente heeft de Commissie geïnformeerd dat naar aanleiding van dit advies de Aanvulling op het MER, d.d. 23 maart 2016, op onderdelen is aangepast. Zij heeft de Commissie echter niet in de gelegenheid gesteld deze wijzigingen mee te nemen in een (eind-)beoordeling of daarmee nu wel voldoende zicht bestaat op de effecten van stikstofdepositie samenhangend met de maximale ontwikkelmogelijkheden die het vast te stellen bestemmingsplan biedt.

² De brongegevens voor deze berekeningen zijn opgenomen in bijlage 1 van de Aanvulling op het MER, d.d. 23 maart 2016.

- *Aantallen dieren.* Voor de bepaling van de huidige feitelijke situatie is gebruik gemaakt van het vergunningenbestand dat door de gemeente op bedrijfsniveau is geactualiseerd op feitelijk gebruik. Uit bijlage 1 van de Aanvulling op het MER blijkt dat 108 locaties zijn opgenomen om de referentiesituatie in beeld te brengen. Bij een deel van deze locaties is als veebezetting '0' opgenomen, bij anderen staan wel dieraantallen vermeld. De Commissie veronderstelt dat deze '0'-bedrijven uit de gebiedsinventarisatie naar voren zijn gekomen als feitelijk niet in gebruik. Onduidelijk is waar de aantallen dieren op zijn gebaseerd die zijn gebruikt voor doorrekening van het planscenario. Bij verschillende bedrijven zijn (aanzienlijke) afnames in dieraantallen zichtbaar of blijken in het planscenario geen dieren meer aanwezig. In de planregels lijkt niet te zijn vastgelegd dat het aantal te houden dieren wordt gemaximeerd op de in de berekening gehanteerde aantallen, dan wel dat bij afwezigheid van dieren in de berekening een functiewijziging plaats vindt. Ook ontbreekt informatie over de huidige grootte van het bouwvlak van de bedrijven waardoor niet duidelijk is in welke mate bedrijven nog kunnen doorgroeien.
- *Emissiefactoren.* De Commissie constateert dat door het consequent uitgaan van een maximale emissiefactor in de huidige situatie mogelijk illegale situaties zijn meegenomen in de referentiesituatie, waar deze – althans voor de Passende beoordeling – moet uitgaan van de feitelijke, legale situatie (in combinatie met de autonome ontwikkeling voor de overige milieueffecten).³ De effecten van de ontwikkelingen die met het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt zijn daarmee onderschat. Voor de bepaling van de stikstofdepositie van het planscenario lijkt bovendien te zijn uitgegaan van dezelfde stalsystemen als die nu feitelijk aanwezig zijn, waar deze stalsystemen in het planscenario moeten voldoen aan de eisen opgenomen in het nieuwe Besluit huisvesting van augustus 2015.

Gegeven bovenstaande kanttekeningen met betrekking tot de gehanteerde dieraantallen in het planscenario en de gehanteerde emissiefactoren in de huidige feitelijke situatie en het planscenario geeft (de Aanvulling op) het MER onvoldoende zicht op de gevolgen voor de stikstofdepositie op kwalificerende habitats als ieder bedrijf groeit tot de maximaal toegestane omvang. Deze informatie is nodig om te kunnen beoordelen of met zekerheid de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden niet worden aangetast.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER de effecten van de maximale ontwikkelingsmogelijkheden die het vast te stellen bestemmingsplan biedt, inzichtelijk te maken, rekening houdend met bovenstaande kanttekeningen. Onderbouw waarom aantasting van de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden kan worden uitgesloten. Beschrijf in de aanvulling een alternatief dat aantoonbaar in de praktijk uitvoerbaar is.

³ Bijvoorbeeld voor vleesvarkens is voor de bepaling van de huidige feitelijke situatie een gemiddelde emissiefactor gebruikt (2,55 kg) die aanmerkelijk hoger is dan die opgenomen in het Besluit huisvesting (1,4 kg), waar alle bedrijven sinds 2013 aan moeten voldoen. Aangegeven is dat als op alle bestaande stallen de vanuit het Besluit huisvesting opgelegde maatregelen waren uitgevoerd de gebiedsemissie zou zijn gedaald van 130.000 kg naar circa de helft daarvan (zie pagina 13 van de Aanvulling op het MER).

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: burgemeester en wethouders Utrechtse Heuvelrug

Bevoegd gezag: gemeenteraad Utrechtse Heuvelrug

Besluit: vaststellen het bestemmingsplan buitengebied Overberg, Maarn, Maarsbergen en Amerongen (OMMA)

Categorie Besluit m.e.r.: C14

Activiteit: actualisatie en bundelen verouderde bestemmingsplannen

Procedurele gegevens:

Aankondiging start procedure: 9 januari 2012

Ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 9 januari 2012 t/m 20 februari 2012

Advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 20 februari 2012

Ter inzage legging MER: 28 augustus 2015 t/m 8 oktober 2015

Aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 9 maart 2016

Toetsingsadvies uitgebracht: 1 juni 2016

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. ir. J.J. Bakker

dhr. ir. S. Bokma

dhr. dr. G.P.J. Draaijers (secretaris)

dhr. ing. D. Hamhuis

dhr. mr. C.Th. Smit (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie: <http://www.commissiemer.nl/advisering/watbiedtdecommissie>

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- PlanMER bestemmingsplan buitengebied Overberg, Maarn, Maarsbergen, Amerongen (OMMA), Tauw, 4 augustus 2015;
- Aanvulling op het planMER bestemmingsplan buitengebied OMMA, Tauw, 23 maart 2016;
- Ontwerp bestemmingsplan OMMA, gemeente Utrechtse Heuvelrug, 20 augustus 2015;

De Commissie heeft kennis genomen van verschillende zienswijzen en adviezen die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 800
3511 ML Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

